

2.2 Riemann-Liouville Kesirli Türevi:

Kesirli basamaktan geri farkın limiti olarak tanımlanan Grünwald-Letnikov kesirli türevi işlem yaparken çok kullanışlı değildir. Riemann-Liouville kesirli türevi

$${}_a D_t^p f(t) = \left(\frac{d}{dt}\right)^{m+1} \frac{1}{\Gamma(m-p+1)} \int_a^t (t-\tau)^{m-p} f(\tau) d\tau \quad (m \leq p < m+1)$$

şeklinde tanımlanır.

Şimdi Riemann-Liouville tanımının nasıl, tamsayı basamaktan integralin ve diferensiyel kavramlarının birleştirilmesi sonucu olarak elde edildiğini inceleyelim.

2.2.1 Tamsayı Basamaktan Türevlerin ve İntegrallerin Birleştirilmesi:

Kabul edelim ki $f(\tau)$ fonksiyonu sürekli ve her sonlu (a, t) aralığında integrallenebilir olsun. $f(t)$ fonksiyonu $\tau = a$ noktasında $r < 1$ basamaktan singülerliğe sahip olsun.

$$\lim_{\tau \rightarrow a} (\tau - a)^r f(t) = \text{sabit} (\neq 0)$$

$$f^{(-1)}(t) = \int_a^t f(\tau) d\tau$$

integrali mevcuttur ve sonlu bir değere sahiptir, öyle ki $t \rightarrow a$ için sıfıra eşittir. Aslında $\tau = a + y(t - a)$ değişken değiştirmesi yaparsak ve $\varepsilon = t - a$ alırsak

$$\begin{aligned} \lim_{t \rightarrow a} f^{(-1)}(t) &= \lim_{t \rightarrow a} \int_a^t f(\tau) d\tau \\ &= \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \varepsilon^{1-r} \int_0^1 (\varepsilon y)^r f(a + y(t - a)) y^{-r} dy = 0 \end{aligned}$$

elde edilir. İki katlı integrali gözönüne alırsak

$$\begin{aligned} f^{(-2)}(t) &= \int_a^t d\tau_1 \int_a^{\tau_1} f(\tau) d\tau = \int_a^t f(\tau) d\tau \int_{\tau}^t d\tau_1 \\ &= \int_a^t (t - \tau) f(\tau) d\tau \end{aligned}$$

buluruz. Benzer şekilde

$$\begin{aligned} f^{(-3)}(t) &= \int_a^t d\tau_1 \int_a^{\tau_1} d\tau_2 \int_a^{\tau_2} f(\tau_3) d\tau_3 \\ &= \frac{1}{2} \int_a^t (t - \tau)^2 f(\tau) d\tau \end{aligned}$$

ve tümevarımla Cauchy formülü elde edilir:

$$f^{(-n)}(t) = \frac{1}{\Gamma(n)} \int_a^t (t - \tau)^{n-1} f(\tau) d\tau.$$

Şimdi kabul edelim ki $n \geq 1$ sabit ve $k \geq 0$ tamsayı olsun.

Bu durumda

$$f^{(-k-n)}(t) = \frac{1}{\Gamma(n)} D^{-k} \int_a^t (t - \tau)^{n-1} f(\tau) d\tau$$

dır. Burada D^{-k} sembolü ($k \geq 0$) k kez tekrarlanan integrasyonu göstermektedir.

Diğer yandan $n \geq 1$ olmak üzere $k \geq n$ tamsayıları için $f(t)$ fonksiyonunun $(k - n)$. basamaktan türevi

$$f^{(k-n)}(t) = \frac{1}{\Gamma(n)} D^k \int_a^t (t - \tau)^{n-1} f(\tau) d\tau$$

dir. D^k ($k \geq 0$) k kez türevi göstermektedir.

Buradan görülüyor ki, $f^{(-k-n)}(t)$ ve $f^{(k-n)}(t)$ formülleri biri diğerinin özel bir durumu olarak göz önüne alınabilir.